

Sygn. akt I Ns 568/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy w Głubczycach, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Daria Dusanowska

Protokolant: sekretarz sądowy Barbara Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniach 26 kwietnia 2016 roku, 23 sierpnia 2016 roku, 30 sierpnia 2016 roku, 22 września 2016 roku, 15 listopada 2016 roku w G.

na rozprawie

sprawy z wniosku **W. T.**

z udziałem **B. T., K. T. (1), R. T., Spółdzielni Mieszkaniowej w G.**

o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po **K. T. (2) i J. T. (1)**

p o s t a n a w i a:

I. zmienić pkt 1 postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 października 2015 r., sygn. akt I Ns (...) w ten sposób, że stwierdzić, iż spadek po K. T. (2), zmarłym dnia 11 października 2001 roku w G., mającym miejsce ostatniego zwykłego pobytu w G. na podstawie testamentu sporządzonego w formie aktu notarialnego z dnia 22 lutego 1994 roku przed notariuszem E. K. w Kancelarii Notarialnej w G. Rep. A (...) nabywa wnuk spadkodawcy R. T. (PESEL: (...)), syn W. i L., w całości,

II. zmienić pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 października 2015 r., sygn. akt I Ns(...) w ten sposób, że stwierdzić, iż spadek po J. T. (1), zmarłej dnia 12 listopada 2014 roku w G., mającej miejsce ostatniego zwykłego pobytu w G., na podstawie testamentu sporządzonego w formie aktu notarialnego z dnia 22 lutego 1994 roku przed notariuszem E. K. w Kancelarii Notarialnej w G. Rep. A (...) nabywa wnuk spadkodawczyni R. T. (PESEL: (...)), syn W. i L., w całości,

III. kosztami postępowania obciążyć strony, w zakresie w jakim je poniosły.

Sygn. akt I Ns 568/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawca W. T. wniósł o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 października 2015 r. w sprawie o sygn. akt I (...), w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po J. T. (1) i K. T. (2) i orzeczenie, iż spadek po w/w na podstawie testamentów notarialnych sporządzonych w dniu 22.02.1994 r. nabył R. T..

W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż postanowieniem tutejszego Sądu z dnia 29.10.2015 r. w sprawie sygn. akt I Ns (...) stwierdzono, iż spadek po zmarłych J. T. (1) i K. T. (2) z mocy ustawy nabyli W. T., B. T. i K. T. (1). Wnioskodawca wskazał, iż w trakcie postępowania spadkowego nie miał świadomości, iż zmarli sporządzili testamenty, które odnalazł w grudniu 2015 roku podczas porządkowania starych dokumentów.

Uczestnik postępowania K. T. (1) w odpowiedzi na wniosek /karta 20 akt/ wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazał, iż okoliczności przytoczone we wniosku przez W. T. budzą uzasadnione wątpliwości, gdyż zarówno K. T. (1), jak i jego matka K. T. (3) słyszeli od zmarłych, iż mieszkanie chcą przepisać na rzecz wnuka R. T., a zatem W. T., w ocenie uczestnika postępowania mógł mieć świadomość, iż zostały sporządzone testamenty, ewentualnie również być w ich posiadaniu.

Na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2016 roku strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie. Uczestniczka postępowania B. T. na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2016 roku przychyliła się do wniosku złożonego przez W. T..

Postanowieniem z dnia 18.02.2016 r. /karta 11 akt/ wezwano do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania R. T..

Postanowieniem z dnia 29.06.2016 r. /karta 52 akt/ dopuszczono do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania Spółdzielnię Mieszkaniową w G..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Testamentem sporządzonym w formie aktu notarialnego z dnia 22 lutego 1994 roku przed notariuszem E. K. w Kancelarii Notarialnej w G. Rep. A(...) K. T. (2) oświadczył, że do całego spadku po sobie powołuje wnuka R. T., syn W. i L..

Testamentem sporządzonym w formie aktu notarialnego z dnia 22 lutego 1994 roku przed notariuszem E. K. w Kancelarii Notarialnej w G. Rep. A (...) J. T. (1) oświadczyła, że do całego spadku po sobie powołuje wnuka R. T. syn W. i L..

dowód: testament notarialny J. T. (1) i K. T. (2) - k. 4 akt

W dniu 11 października 2001 roku zmarł K. T. (2). W dniu 12 listopada 2014 roku zmarła jego żona J. T. (1).

dowód: - odpisy skrócone aktów zgonu – k. 5, 6 akt sprawy sygn. I Ns(...)

W. T. w dniu 28.07.2015 r. złożył w tutejszym Sądzie wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po K. T. (2) i J. T. (1). Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I Ns (...). W przedmiotowej sprawie wnioskodawca W. T. złożył zapewnienie spadkowe, w którym podał, iż spadkodawcy mieli troje dzieci: J. T. (2), który zmarł przed rodzicami, W. T. i B. T.. Syn spadkodawców J. T. (2) miał jednego syna K. T. (1). Spadkodawcy nie mieli innych dzieci, w tym pozamażeńskich bądź przysposobionych. Była to pierwsza sprawa spadkowa po zmarłych. Nikt ze spadkobierców nie składał oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku, nikt nie zrzekał się spadku, nie został uznany za niegodnego dziedziczenia, nie sporządzono u notariusza aktu poświadczenia dziedziczenia. Według wiedzy W. T. spadkobiercy nie sporządzili testamentów.

Uczestniczka postępowania B. T. potwierdziła w całości prawdziwość złożonego przez W. T. zapewnienia spadkowego i nie wniosła do niego żadnych zastrzeżeń, w szczególności potwierdziła iż spadkodawcy nie sporządzili testamentów.

dowód: - protokół rozprawy – k. 13 akt sprawy o sygn. I Ns (...)

Postanowieniem Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 października 2015 roku w sprawie sygn. akt I Ns (...) Sąd stwierdził, iż spadek po K. T. (2), zmarłym dnia 11 października 2001 roku w G., ostatnio stale zamieszkałym w G. na podstawie ustawy dziedziczą dzieci W. T. i B. T. po 1/4 części każde z nich, wnuk K. T. (1) w 1/4 części oraz żona J. T. (1) w 1/4 części. Ponadto Sąd stwierdził, iż spadek po J. T. (1), zmarłej dnia 12 listopada 2014 roku w G., ostatnio stale zamieszkałej w G. na podstawie ustawy dziedziczą dzieci W. T. i B. T. po 1/3 części każde z nich oraz wnuk K. T. (1) w 1/3 części.

Przedmiotowe postanowienie nie zastało zaskarżone przez żadnego z uczestników postępowania i uprawomocniło się w dniu 29.11.2015 r.

dowód: - postanowienie Sądu Rejonowego w Głubczycach z dnia 29.10.2015 r. sygn. akt I Ns (...) – k. 15 akt sprawy sygn. I Ns (...)

Spadkodawcy K. T. (2) i J. T. (1) za życia mówili, że wnuk R. T. będzie mieszkał w ich mieszkaniu. Spadkodawcy jednakże nie wspominali nigdy W. T. wprost o sporządzeniu jakichkolwiek testamentów, nie okazywali wnioskodawcy żadnych dokumentów sporządzonych własnoręcznie lub przed notariuszem, a dotyczących dziedziczenia, nie informowali o wizycie u notariusza. Wnioskodawca pozostawał w dobrych relacjach z rodzicami, jednak nie rozmawiał z nimi na okoliczność dziedziczenia ich majątku, nie interesował się kwestią własności mieszkania po ich śmierci.

Po śmierci J. T. (1), W. T. i B. T. porządkowali mieszkanie rodziców, jednakże nie znaleźli wówczas żadnych testamentów lub dokumentów mogących potwierdzić, iż testamenty zostały sporządzone.

W dacie składania wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po J. T. (1) i K. T. (2) w sprawie o sygn. akt I Ns (...) W. T. nie był w posiadaniu testamentów rodziców, w istocie nie miał wiedzy, czy przedmiotowe testamenty faktycznie istnieją, a tym bardziej gdzie ewentualnie się znajdują. Taki stan rzeczy istniał również w dacie wydania przez Sąd Rejonowy w G. w dniu 29 października 2015 r. postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. T. (1) i K. T. (2) na podstawie ustawy.

dowód: - zeznania wnioskodawcy W. T. – k. 39-40 akt (00:12:27 nagrania), k. 84-85 (00:03:10 nagrania),

- częściowo zeznania uczestniczki postępowania B. T. – k. 74 akt (00:08:19 nagrania), k. 75 akt (00:27:30 nagrania),

- częściowo zeznania uczestnika postępowania K. T. (1) – k. 40 akt (00:28:02 nagrania)

W grudniu 2015 roku podczas porządkowania piwnicy lokalu, w którym mieszkali spadkodawcy, wśród dokumentów dotyczących Spółdzielni Mieszkaniowej, W. T. odnalazł testamenty spadkodawców.

dowód: - zeznania wnioskodawcy W. T. – k. 39-40 (00:12:27 nagrania),

- częściowo zeznania uczestniczki postępowania B. T. B. T. – k. 74 (00:08:19 nagrania), k. 75 akt (00:27:30 nagrania)

R. T. od 13 lat mieszka w Wielkiej Brytanii. Był zaskoczony istnieniem testamentów na swoją rzecz. Nie miał wcześniej wiedzy, że zostały one sporządzone. Po zakończeniu sprawy o stwierdzenie nabycia spadku sygn. akt I Ns (...) R. T. nie czynił zarzutów odnośnie sposobu dziedziczenia i kręgu spadkobierców. Uczestnik postępowania R. T. pozostaje w dobrych relacjach z ojcem W. T..

dowód: - zeznania wnioskodawcy W. T. – k. 39-40 akt (nagrania 00:12:27) k. 84-85 akt (00:03:10 nagrania),

Uczestnik postępowania K. T. (1) nie miał wiedzy odnośnie sporządzania testamentów przez spadkodawców, nie był w ich posiadaniu. Spadkodawcy wspominali mu kiedyś, iż mieszkanie jest dla R. T..

dowód: - zeznania uczestnika postępowania K. T. (1) – k. 40 (czas nagrania 00:28:02)

B. T. słyszała jak jej rodzice mówili, iż mieszkanie przepisali na R. T.. Uczestniczka postępowania widziała testamenty sporządzone przez jej rodziców zaraz po ich spisaniu, jednakże po ich śmierci fizycznie nimi nie dysponowała, nie wiedziała gdzie się mogą znajdować, podczas sprzątanie mieszkania nie odnalazła ich.

dowód: - zeznania uczestniczki postępowania B. T. – k. 74 akt (00:08:19 nagrania), k. 75 akt (00:27:30 nagrania)

Sąd zważył co następuje:

Wniosek W. T. zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy ustalono w oparciu o dowody z dokumentów w postaci testamentów sporządzonych w formie aktu notarialnego oraz dokumentów znajdujących się w aktach sprawy Sądu Rejonowego w G. sygn. akt I Ns (...), których prawdziwości i wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron, a które również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości. Sąd dał również wiarę zeznania wnioskodawcy W. T. na okoliczność jego wiedzy odnośnie rozrządzeń testamentowych spadkodawców oraz daty i okoliczności odnalezienia przez niego testamentów notarialnych spadkodawców, albowiem przedmowie zeznania były logiczne, zgodne z zasadami doświadczenia życiowe oraz logicznego myślenia. Ponadto relacja wnioskodawcy odnośnie braku dysponowania testamentami oraz daty ich odnalezienia znajduje potwierdzenie w zeznaniach uczestniczki postępowania B. T.. Natomiast twierdzenie uczestnika postępowania K. T. (1) na okoliczność zatajenia przez wnioskodawcę istnienia testamentów, jako nieudowodnione nie zasługiwały na walor wiarygodności.

Zgodnie z art. 679 § 1 k.p.c. dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku, z zastosowaniem przepisów niniejszego rozdziału. Jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość.

§ 2. Wniosek o wszczęcie takiego postępowania może zgłosić każdy zainteresowany.

§ 3. W razie przeprowadzenia dowodu, że spadek w całości lub w części nabyła inna osoba niż wskazana w prawomocnym postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, sąd spadku, zmieniając to postanowienie, stwierdzi nabycie spadku zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym.

Postępowanie przewidziane w art. 679 k.p.c., chociaż jest postępowaniem autonomicznym, ma jednak charakter "wznowieniowy", co uwidacznia się przede wszystkim w tym, że uczestnik postępowania spadkowego tylko wtedy może skutecznie żądać na podstawie art. 679 § 1 k.p.c. zmiany postanowienia spadkowego, jeżeli wykaże, jak przy wznowieniu postępowania, szczególne przesłanki swojego żądania, czyli podstawę, której nie mógł powołać w poprzednim postępowaniu oraz zachowanie rocznego terminu określonego w tym przepisie. Obowiązany jest wykazać istnienie przeszkody obiektywnej, uniemożliwiającej mu powołanie w sprawie spadkowej okoliczności uzasadniającej odmienną podstawę lub porządek dziedziczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2016 roku, sygn. I CSK 1079/14).

W ocenie Sądu taka sytuacja miała właśnie miejsce w niniejszej sprawie. Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy W. T., iż w toku uprzednio prowadzonego przed Sądem Rejonowym w G. pod sygn. akt I Ns (...) postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po J. T. (1) i K. T. (2), wnioskodawca nie mógł powoływać się na okoliczność sporządzenia przez spadkodawców testamentów notarialnych, albowiem nie był w ich posiadaniu, a co więcej nie miał w istocie pewności, iż testamenty takie faktycznie istnieją i ewentualnie gdzie się znajdują. Po śmierci spadkodawców wnioskodawca dokonał należytych aktów staranności – przeglądnął i uporządkował dokumenty znajdujące się w lokalu spadkodawców, a wobec tego iż w toku tychże czynności nie odnalazł testamentów ani też innych dokumentów potwierdzających iż testamenty zostały sporządzone, składając zapewnienie spadkowe - zgodnie z posiadaną wówczas wiedzą oświadczył, iż zmarli nie pozostawili testamentów. Wbrew twierdzeniom uczestnika postępowania K. T. (1), nawet przy przyjęciu iż spadkodawcy ogólnie mówili o „przepisaniu” mieszkania na wnuka, zaś B. T. widziała około 20 lat temu sporządzone testamenty, których jednakże nie posiadała, w przypadku wnioskodawcy co najwyżej można mówić o istnieniu po jego stronie ewentualnego przypuszczenia odnośnie możliwości sporządzenia przez spadkodawców rozporządzeń testamentowych, nie zaś o wiedzy o sporządzeniu testamentów, a tym bardziej o ich posiadaniu. Zdaniem Sądu wobec tego, iż toku sprzątnięcia mieszkania zmarłych żadne testamenty lub dokumenty wskazującej na ich istnienie nie zostały odnalezione, zaś wnioskodawca nigdy testamentów nie widział ani też nie

słyszał wprost od spadkodawców o ich sporządzeniu, W. T. mógł zasadnie przyjmować, iż spadkodawcy w istocie testamentów nie sporządzili.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż złożony przez wnioskodawcę wniosek o zmianę postanowienia i stwierdzenie nabycia spadku na podstawie przedłożonych testamentów, z majątkowego punktu widzenia nie jest korzystny dla wnioskodawcy, który wówczas – będąc wyłącznie spadkobiercą ustawowym – zostałby wyłączony od dziedziczenia. Zdaniem Sądu, kierując się zasadami logicznego myślenia, trudno uznać aby wnioskodawca miał najpierw świadomie zatajać fakt sporządzenia przez spadkodawców testamentów notarialnych celem uzyskania w ten sposób korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, a następnie inicjować kolejne postępowanie domagając odmiennego określenia kręgu spadkobierców i pomięcia swoich praw do spadku.

W ocenie Sądu W. T. wykazał istnienie w przedmiotowej sprawie obiektywnej przesłanki uniemożliwiającej mu powołanie się w sprawie spadkowej sygn. akt I Ns (...) na testamentowy porządek dziedziczenia, a to z tego względu, iż testamenty odnalazł dopiero w grudniu 2015 r., zaś w toku sprawy spadkowej nie był w posiadaniu testamentów J. T. (1) i K. T. (2), nie miał również pewności i wiedzy odnośnie ich sporządzenia, ani tym bardziej odnośnie miejsca ich przechowywania. Również pozostali uczestnicy postępowania B. T. i K. T. (1) nie byli w posiadaniu niniejszych testamentów, nie wiedzieli gdzie miałyby się znajdować, zaś same ich przypuszczenia że testamenty są, a nawet okoliczność iż B. T. miała widzieć kiedyś testamenty, nie daje podstaw do przyjęcia, iż W. T. mógł powołać się na dziedziczenie testamentowe w toku sprawy o sygn. akt I Ns (...).

W ocenie Sądu W. T. zachował także roczny termin określony przepisem art. 679§1 k.p.c. albowiem testamenty zostały przez niego odnalezione w grudniu 2015 roku, a wniosek o zmianę prawomocnego postanowienia wpłynął do tutejszego Sądu w dniu 21 grudnia 2015 roku.

Zgodnie z art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu.

§ 2. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Jak wynika z okoliczności niniejszej sprawy testamentem sporządzonym w formie aktu notarialnego z dnia 22 lutego 1994 roku przed notariuszem E. K. w Kancelarii Notarialnej w G. Rep. A (...) K. T. (2) do całego spadku po sobie powołał wnuka R. T.. Z kolei testamentem sporządzonym w formie aktu notarialnego z dnia 22 lutego 1994 roku przed notariuszem E. K. w Kancelarii Notarialnej w G. Rep. A (...) J. T. (1) do całego spadku po sobie powołała wnuka R. T..

Ważność przedmiotowych testamentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a również w ocenie Sądu odnośnie przedłożonych testamentów notarialnych, które otwarto i ogłoszono, nie zaistniały przesłanki nieważności.

Wobec przedłożenia ważnych testamentów notarialnych K. T. (2) i J. T. (1), uznając spełnienie przez W. T. przesłanek stypizowanych w art. 679 § 1 k.p.c., należało stwierdzić nabycie spadku po K. T. (2) i J. T. (1) zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym i w tym celu zmienić:

- pkt I postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 października 2015 r., sygn. akt I Ns (...) w ten sposób, że stwierdzić, iż spadek po K. T. (2), zmarłym dnia 11 października 2001 roku w G., mającym miejsce ostatniego zwykłego pobytu w G. na podstawie testamentu sporządzonego w formie aktu notarialnego z dnia 22 lutego 1994 roku przed notariuszem E. K. w Kancelarii Notarialnej w G. Rep. A (...) nabywa wnuk spadkodawcy R. T. (PESEL: (...)), syn W. i L., w całości,

- pkt II postanowienie Sądu Rejonowego w Głubczycach z dnia 29 października 2015 r., sygn. akt I Ns (...) w ten sposób, że stwierdzić, iż spadek po J. T. (1), zmarłej dnia 12 listopada 2014 roku w G., mającej miejsce ostatniego zwykłego pobytu w G., na podstawie testamentu sporządzonego w formie aktu notarialnego z dnia 22 lutego 1994 roku przed notariuszem E. K. w Kancelarii Notarialnej w G. Rep. A (...) nabywa wnuk spadkodawczyni R. T. (PESEL: (...)), syn W. i L., w całości.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania znajduje uzasadnienie w art. 520 §1 k.p.c., który stanowi, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Mając na względzie powołane wyżej okoliczności, na podstawie wskazanych przepisów, orzeczono jak w sentencji postanowienia.